

Høringssvar til udkast for Aarhus Kommunes Kulturpolitik 2021-2024 fra Billedkunstudvalget Aarhus Kommune

Billedkunstudvalget har med stor interesse læst udkastet til Aarhus Kommunes kulturpolitik 2021-2024. Vi finder, at det er en fremadskuende og værdistærk kulturpolitik, som bl.a fokuserer på vigtige emner som kunst og kultur i det offentlige rum, og vi kan tilslutte os de foreslåede initiativer.

Vi vil samtidig gerne foreslå to initiativer til den kommende kulturpolitik, som vi mener vil få væsentlig betydning for den videre udvikling af Aarhus som en stærk og nytænkende kulturby.

Begge initiativer ligger direkte i forlængelse af byrådets gældende politik om, at afsætte 1% af byggesummen i kommunale byggerier til kunstnerisk udsmykning. Det initiativ har vist sig utrolig effektivt ved at gøre kunsten synlig og tilgængelig for mange forskellige borgere i deres dagligdag. Aarhus har med 1% ordningen været toneangivende på kunst- og kulturområdet og vist vejen for landets andre kommuner.

Aarhus har, siden beslutningen om 1% ordningen i kommunalt byggeri, markedsført sig som og reelt været landets kulturby. Og det er vi - virkeligt stærke på kultur.

Billedkunstudvalget opfordrer på det kraftigste til, at byrådet beslutter:

- At hæve ordningen vedr. kommunalt byggeri til 1,5% af byggesummen
- At ordningen udbredes til også at omfatte udendørs anlægsarbejder, således at kommunens løbende fornyelser og reovering af byens infrastruktur, pladser, belysning mm udløser 1,5% af håndværkerbudgettet til kunstnerisk greb og udsmykninger i det offentlige rum.

De afsatte midler kan anvendes direkte i det fornyede område eller ”puljes” til større kunstneriske tiltag. Tiltag, der ikke alene udsmykker, men som også er med til at skabe rum i byen, der understøtter kreativ leg og udfoldelse, rekreative ophold og refleksion, så flere børn, unge, voksne og ældre får mulighed for at møde kulturen direkte og uplanlagt i deres hverdag. Intentionen er ikke, at der skal stå en skulptur på hvert gadehjørne, men at byen med 1% (eller 1,5%?) på anlægsprojekter, kontinuerligt og visionært vil kunne udvikle og udfolde byens mangfoldige kunstneriske identitet.

Borgere i Aarhus, i alle aldre og alle sociale segmenter, vil således oftere opleve spontane møder med kunsten, som kan anspore til at opsøge kommunens øvrige kulturelle tilbud og i det hele taget engagere sig i kunst og kultur.

En 1% ordning på anlægsprojekter vil understøtte politikens ambition om, at "Kunst skal spille en væsentlig rolle i udviklingen af byen og i de offentlige rum".

Aarhus Kommune planlægger store anlægsdisponeringer og -projekter i de kommende år. Det er tiltag, der får stor indflydelse på byens struktur, og borgernes oplevelse af og trivsel i deres by. Her tænker vi særligt på den ny 10 års investeringsplan og den igangværende udvikling af Kongelunden; tiltag hvor det skal sikres, at kunsten indtænkes visionært og systematisk. Det er en uovertruffent mulighed for at kickstarte opjusteringen og udvidelsen af 1% ordningen ved at bruge kunsten bevidst, direkte og aktivt i skabelsen af en smukkere, mere bæredygtig og fremtidssikret by – til fornøjelse for besøgende, men først og fremmest til daglig glæde for byens borgere. En udvidelse af 1% ordningen vil i højeste grad også spille en aktiv rolle i udviklingen og fastholdelse af professionelle kunstnere i byen.

Billedkunstudvalget ser en stor styrke og mange muligheder i og for brugen af professionelle kunstneriske udsmykninger i byrummet, men udvalget mener også, at Aarhus Kommune har brug for en reflekteret, overordnet kunstfaglig vision for kunstens plads og tilstedeværelse i det offentlige rum.

Vi opfordrer derfor indtrængende til, at man, sideløbende med udvidelsen af 1% ordningen, igangsætter udviklingen af en sådan vision, f.eks. med afsæt i en tænketank for kunst i det offentlige rum.

Afslutningsvist noterer vi os med stor tilfredshed og opmærksomhed på Kunsteksperimentariet, hvor kunsten gennem borgernes incitament placeres direkte i lokalsamfundet. Som navnet antyder, er ordningen et eksperiment. Billedkunstudvalget har nu opnået en del erfaring med Kunsteksperimentariet og opfordrer til at ordningen evalueres og gentænkes, inden det indskrives i den nye kulturhandleplan. Billedkunstudvalget har tidligere foreslået at ændre modellen, så kunstnere kan søge om at lave kunstprojekter i landsbyerne fremfor, at det er lokalsamfundene, som ansøger om at få kunsten. Vi tror, at man herved kan undgå konflikter og uoverensstemmelser, da processen så vil vokse ud af en kunstnerisk drivkraft og vision, der er igangsættende og samlende.

Billedkunstudvalget vil meget gerne bidrage med ideer og faglig indsigt til arbejdet med den kommende Kulturhandleplan. Vi påskønner den lydhørhed, hvormed den nyligt lavede evaluering er blevet modtaget, og vi glæder os til en fortsat god og konstruktiv dialog.

Med venlig hilsen
Billedkunstudvalget, Aarhus Kommune
Katja Bjørn, Ditte Lyngkær Pedersen, Else Ploug Isaksen